

Sygnatura akt XI C 611/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 10 listopada 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu XI Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Małecka

Protokolant: Karolina Suder

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko M. O.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego M. O. na rzecz strony powodowej (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 41.564,07 zł (czterdzieści jedn tysięcy pięćset sześćdziesiąt cztery złote siedem grody) wraz z umownymi odsetkami w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku liczonymi od kwoty 32.564,49 zł od dnia 26 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 3.294,92 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XI C 611/14

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym dnia 26 kwietnia 2014 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w elektronicznym postępowaniu upominawczym strona powodowa (...) Bank (...) S.A. we W. domagała się zasądzenia od pozwanego M. O. kwoty 41.792,07 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 32.5640,49 zł od dnia 21 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, iż zawarła z pozwanym w dniu 5 kwietnia 2008 r. umowę kredytu na kwotę 42.814,17 zł, lecz pozwany nie spłacał jej w określonej w umowie terminach, co spowodowało, że stała się w całości wymagalna, a kierowane do pozwanego wezwania były bezskuteczne.

Strona powodowa wskazała, że na kwotę dochodzoną pozwem składają się:

- należność główna w wysokości 32.564,49 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 26 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty,
- odsetki w wysokości 8.969,58 zł za okres od dnia 5 kwietnia 2008 r. do dnia wystawienia wyciągu z ksiąg banku
- kwota 258 zł tytułem kosztów, opłat i prowizji

W dniu 2 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał postanowienie, stwierdzając brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i sprawę przekazał do Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej jako miejscowo właściwego.

Zarządzeniem z dnia 25 sierpnia 2014 r. (k. 35) ustanowiono dla pozwanego kuratora procesowego z uwagi na niemożność ustalenia jego miejsca pobytu.

W odpowiedzi na pozew wniesionej dnia 9 marca 2015 r. (k. 48) kurator pozwanego M. O. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia.

Kurator zarzucił, że przedstawiony przez stronę powodową wyciąg z ksiąg banku nie może być wystarczającym dowodem na istnienie i wysokość zobowiązania. Nadto kurator zarzucił przedawnienie roszczenia i przedwczesność powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 kwietnia 2008 r. między (...) Bankiem S.A. a M. O. jako pożyczkobiorcą została zawarta umowa pożyczki gotówkowej numer (...).

Bank udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 42.814,17 zł na okres od dnia 5 kwietnia 2008 r. do dnia 3 kwietnia 2014 r., kwota pożyczki została pomniejszona o opłatę przygotowawczą w wysokości 30 zł, opłatę za ochronę ubezpieczeniową w kwocie 10.789,17 zł oraz prowizję w wysokości 1.495 zł – pożyczkobiorca otrzymał kwotę 30.500 zł. Pożyczka była oprocentowana według zmiennej stopy procentowej (§ 1 ust. 4) – łącznie 13.490,55 zł i spłacana w 72 ratach miesięcznych, płatnych do dnia 3 każdego miesiąca, począwszy od dnia 3 maja 2008 r.

Bank zastrzegł, iż dokonywane wpłaty będą zaliczane w pierwszej kolejności na zapadłych rat miesięcznych (w kolejności: opłaty za prowadzenie rachunku, kapitał raty, odsetki), dalej: na pokrycie zaległych opłat i prowizji, innych kosztów i odsetek karnych.

Dodatkowo pozwanemu przyznano limit kredytowy i kartę kredytową.

Pożyczka w kwocie 30.500 zł została wypłacona w dniu 5 kwietnia 2008 r.

/dowód: 1. umowa z dnia 5.04.2008 r. – k. 61-62,

2. harmonogram spłat – k. 26,

3. wypłata pożyczki – k. 62o./

Operacje na rachunku pozwanego w okresie od dnia 5 kwietnia 2008 r. do dnia 27 stycznia 2012 r. doprowadziło do powstania salda ujemnego w wysokości 32.564,49 zł.

/dowód: zestawienie operacji – k. 79-80/

Pismem datowanym na 14 marca 2011 r. (skierowanym na adres prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej – przy ul. (...) we W.) (...) Bank (...) S.A. wypowiedział umowę pożyczki numer (...) z dnia 5 kwietnia 2008 r. w związku z zagrożeniem terminowej spłaty pożyczki, informując jednocześnie, że po upływie 30-dniowego okresu wypowiedzenia cała należność staje się wymagalna, a pozwany winien zapłacić kwotę 37.120,60 zł.

Wypowiedzenie z dnia 6 kwietnia 2011 r. (skierowane na adres zamieszkania pozwanego przy ul. (...) we W.) zawierało oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki oraz wezwanie do zapłaty kwoty 37.430,40 zł.

Pozwany nie podjął korespondencji.

/dowód: 1. pismo z dnia 14.03.2011 r. – k. 25,

2. pismo z dnia 6.04.2011 r. – k. 81./

W dniu 25 stycznia 2012 r. (...) Bank (...) S.A. wystawił wyciąg z ksiąg banku, w którym wskazano, iż wierzytelność banku wobec M. O. z tytułu umowy o kredyt z dnia 5 kwietnia 2008 r. wynosi 41.792,07 zł i składają się na nią:

- 1) kwota 32.564,49 zł tytułem należności głównej,
- 2) kwota 8.969,59 zł tytułem odsetek umownych naliczonych za okres od dnia 5 kwietnia 2008 r. do dnia 21 stycznia 2012 r.,
- 3) kwota 258 zł tytułem kosztów, opłat i prowizji,

a od kwoty 32.564,49 zł bankowi przysługują dalsze odsetki umowne w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP liczone od dnia następnego po wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego do dnia zapłaty.

/dowód: bankowy tytuł egzekucyjny – k. 23-24/

M. O. dokonywał wpłat na poczet kredytu do dnia 3 grudnia 2010 r.

/bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającym zakresie z uwagi na wykazanie przez stronę powodową (...) Bank (...) S.A. (następcę prawnego pierwotnego pożyczkodawcy (...) Bank S.A.) na wywiązanie się z umowy zawartej z pozwanym M. O. oraz nienależyte wykazanie sposobu wyliczenia dochodzonych kosztów opłat i prowizji.

Powództwo w przeważającej części, przede wszystkim w zakresie żądania zasądzenia kwoty 41.564,07 zł tytułem kapitału wraz z umownymi odsetkami w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 32.564,49 zł od dnia 26 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty zasługiwało na uwzględnienie, ponieważ między stronami istniał stosunek zobowiązaniowy, którego ramy określała umowa pożyczki z dnia 5 kwietnia 2008 r. Sąd nie znalazł podstaw, by tej czynności prawnej odmówić ważności. Jak wskazano wyżej strona powodowa wykonała swe zobowiązanie w sposób należyty, wobec powyższego pozwany był również zobowiązany do zastosowania się do obowiązków wynikających z przedmiotowej umowy pożyczki, co początkowo realizował. Pozwany był zobowiązany do spłaty pożyczki w umówionych terminach rat określonych w § 1 umowy. Podkreślić przy tym trzeba, że nie było w niniejszym postępowaniu kwestionowane, iż pozwany wykorzystał przyznaną mu pożyczkę w całości.

Należy zgodzić się z argumentacją zawartą w uzasadnieniu wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2011 r. w sprawie o sygn. P 7/09, na którą powołał się kurator pozwanego. Jednakże wskazać trzeba, iż w niniejszym postępowaniu sąd dokonał odtworzenia stanu faktycznego oraz ustalenia praw i obowiązków stron w oparciu o nie budzące wątpliwości i nie kwestionowane przez strony dokumenty umowy z dnia 5 kwietnia 2008 r. oraz o historię operacji na rachunku pozwanego.

Wskazać w tym miejscu należy, że zgodnie z § 1 ust. 4 umowy z dnia 5 kwietnia 2008 r. kredyt jest oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 9,50% w stosunku rocznym i może ulegać zmianom w czasie trwania.

Pozwany, reprezentowany przez kuratora podniósł zarzut przedawnienia. Stosownie do art. 117 § 2 k.c. ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie o charakterze majątkowym, po upływie terminu przedawnienia może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Zgodnie z art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata. W przypadku umowy pożyczki brak jest przepisów szczególnych, które regulowałyby odmiennie termin przedawnienia, dlatego zastosowanie w niniejszej sprawie ma termin wskazany w art. 118 k.c. Nie ulega wątpliwości, że pożyczka została udzielona przez bank, w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, dlatego termin przedawnienia wynosi trzy lata. Zgodnie z art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym

roszczenie stało się wymagalne. Zgodnie z poglądami wyrażanymi w doktrynie i w orzecznictwie sądów wymagalność jest to stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności, przy czym chodzi tu o stan o charakterze obiektywnym, który ma swój początek w momencie uaktywnienia się wierzytelności - stanowi to początek biegu przedawnienia. Każda z 72 rat miesięcznych kredytu miała własny termin wymagalności. W niniejszej sprawie ostatnia rat kredytu miała być spłacona do dnia 3 lutego 2014 r.

Sąd Rejonowy podzielił jednak stanowisko strony powodowej, zgodnie z którym wpłatami dokonywanymi do końca 2010 r. pozwany przerwał bieg przedawniania co do całości roszczenia.

Zgodnie z art. 123 § 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (punkt 1), przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje (punkt 2) oraz przez wszczęcie mediacji (punkt 3).

Powodowy bank podnosił, że dokonując płatności na poczet należności z tytułu pożyczki pozwany dokonał uznania długu. Ocenic trzeba, że działania pozwanego były uznaniem niewłaściwym roszczenia. Uznanie niewłaściwe nie jest czynnością prawną, a jedynie przyznaniem obowiązku świadczenia wynikającego z innego źródła, a więc deklaracyjnym stwierdzeniem, że taki obowiązek istnieje i że dłużnik nie zamierza się uchylić od jego wypłacenia. Niewłaściwe uznanie roszczenia nie jest czynnością abstrakcyjną. Tytułem zobowiązania dłużnika pozostaje wierzytelność, którą uznano. Uznanie roszczenia definiuje się, jako każdy przypadek wyraźnego oświadczenia woli lub też innego jednoznacznego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że dłużnik uważa roszczenie za istniejące. (wyrok SA w Łodzi z dnia 17 marca 2015 r., sygn. I ACa 1375/14, LEX nr 1675896)

Przejawem uznania niewłaściwego może być w szczególności zapłata części długu. Tak też miało miejsce w okolicznościach niniejszej sprawy – pozwany aż do końca 2010 r. dokonywał wpłat na poczet przedmiotowej umowy pożyczki, czym potwierdzał istnienie i wymagalność zobowiązania.

Tymczasem pozew został złożony w dniu 26 kwietnia 2013 r., a więc mniej niż 3 lata od ostatniej płatności z grudnia 2010 r. Pozew – jako czynność wymieniona w przytoczonym wyżej art. 123 § 1 pkt 1 k.c. - przerywa bieg przedawniania, toteż podniesiony przez pozwanego zarzut nie może zasługiwać na uwzględnienie, gdyż jego wcześniejsze działania doprowadziły do przerwania biegu przedawnienia.

Sąd uznał, że w zakresie okoliczności ustalenia wysokości kosztów i prowizji w kwocie 258 zł strona powodowa nie udźwignęła ciężaru udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. Podkreślić przy czym trzeba, że samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (wyrok SN z dnia 22.11.2001 r., sygn. I PKN 660/00, publ. Wokanda 2002/7-8/44). Zgodnie z art. 232 k.p.c. obowiązek wskazania dowodów obciąża przede wszystkim strony a w myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Oznacza to, że ten, kto powołuje się na przysługujące mu prawo, występując z żądaniem obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądania. Chodzi tu o fakty, które mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, wykazujące istnienie prawa.

Zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontradyktoryjności sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok SN z dnia 17.12.1996 r., sygn. I CKU 45/96, publ. OSNC 1997/6-7/76). Dopuszczenie dowodu z urzędu jest co do zasady prawem a nie obowiązkiem sądu. W związku z powyższym, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z nieudowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.

Sama okoliczność, iż w umowie pożyczki pozwany wyraził zgodę na obciążenie go opłatami i kosztami zgodnie z ustaloną przez bank tabelą nie może potwierdzić wysokości dochodzonej należności w tym zakresie, a wobec żądania oddalenia powództwa w całości przez pozwanego, należy ocenić, że w tym zakresie dochodzone pozwem żądanie nie zostało w żaden sposób udowodnione, ponieważ strona powodowa nie przedłożyła ani odpowiedniej tabeli prowizji i opłat obowiązującej w czasie istnienia stosunku zobowiązaniowego między stronami, a w szczególności nie wykazała jakie okoliczności leżały u podstaw naliczenia żądanych należności.

Wyjaśnienie rodzaju i terminu naliczenia kosztów i prowizji w piśmie przygotowawczym z dnia 31.03.2015 r. (k. 85) nie jest wystarczającym sposobem wykazania zasadności i wysokości dochodzonych należności.

Łącznie na rzecz strony powodowej zasądono kwotę 41.564,07 zł, na którą składają się: należność główna w kwocie 32.564,49 zł i skapitalizowane odsetki umowne w kwocie 8.969,58 zł oraz odsetki umowne w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku od kwoty 32.564,49 zł od dnia 21 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty. Strona powodowa była uprawniona do dochodzenia, w myśl art. 481 § 1 k.c. odsetek za czas opóźnienia spełnienia świadczenia pieniężnego. Legitymacja do żądania odsetek istnieje bez względu na to, czy strona poniosła w związku z opóźnieniem pozwanego szkodę i czy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które pozwana ponosi odpowiedzialność.

Z tych względów sąd orzekł jak w punkcie I wyroku, oddalając dalej idące powództwo w punkcie II.

Orzeczenie o kosztach w punkcie III wyroku oparte zostało o przepis art. 100 zd. 2 k.p.c., zgodnie z którym w ąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Oplata od pozwu wynosiła 2.090 zł, uiszczona przez stronę powodową zaliczka na wynagrodzenie kuratora wynosiła 1.200 zł, zaś opłata za potwierdzenie pełnomocnictwa 4,92 zł. Suma poniesionych opłat wynosi 3.294,92 zł.

Z tych względów sąd orzekł jak w wyroku.